№ 58. Poniedziałek 10. Marca 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiédeń, 4. marca. Dnia jutrzejszego przypada pierwsza rocznica urodzin Najdostojniejszej Arcyksiężniczki Zofii Fryderyki, córki Najjaśniejszych Państwa.

— Wczoraj przybył tu p. Lesseps, przedsiębiorca kanału w Suez.

— Z Belgradu przybył do Wiédnia p. Jan Marynowic, dyrektor serbskiego ministeryum spraw zewnętrznych.

— Według doniesień *Gazz. uff. di Venezia* raczył J. M. Cesarz polecić na przedstawienie J. cesarz. M. Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana, naczelnego komendanta, by będącą teraz na warsztacie korwetę śrubową w morskim arsenale weneckim nazwano po imieniu zmarłego wiceadmirała Silvestro Conte Dandolo.

Hiszpania.

(Książę Canino. — Przemytnicy ujęci. — Kara za gwałt. — Rozruch w Maladze. — Sprawy w Kortezach. — Potoczne. — Depesza z 28. lutego. — Bandy zbójeckie uchodzą. — Depesza z 1. marca.)

Dnia 17go lutego zwiedził książę Canino w Barcelonie warownie i inne części miasta, a następnie był na uczcie, którą na cześć jego wyprawił konzul francuski. Na uczcie tej znajdował się także gubernator jeneralny i kapitan cywilny. Nazajutrz był książę na obiedzie u kapitana jeneralnego. Książę Canino odbywa podróż „incognito", zaczem ofiarowanej sobie straży honorowej nie przyjął. Dnia 19. zamierzył książę wyruszyć w dalszą podróż do Walencyi i Kadyxu i dalej do Lizbony. — W nocy z 10. przytrzymali karabiniery niedaleko Laceni (w Arragonii) 28 przemytników i zabrali im 405 pak towarów, 61 mułów i 3 strzelb; przemytnicy bronili się, lecz zwycięzcy wyszli z tej walki z utratą jednego tylko konia. — Pułkownika Correa Botino, który ranił niebezpiecznie gospodarza, u którego mieszkał, skazano na dożywotnią pracę przymusową.

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 25. lutego: Na dzisiejszem posiedzeniu Kortezów oznajmił minister spraw wewnętrznych, że d. 21. lutego zaszły w Maladze zaburzenia mało co znaczące i spokój został prędko przywróconym, lecz inspektor policyi odniósł niebezpieczną ranę. W końcu dodał minister, że polecono już śledztwo w tej sprawie, tudzież że główni przewodźcy rozruchu nie ujdą surowej karze. — Wniosek Zorvilli, ażeby przed rozstrzygnięciem w sprawie budżetu i ustawy wyborczej nie przedkładano izbie żadnych innych projektów pod obrady, przyjęła dziś izba znaczną większością głosów. — Robotnicy przy budowie nowej mennicy zakłócili wczoraj na chwilę spokojność publiczną, lecz gubernator uśmierzył prędko rozruch, a kilku przewodźców dostało się w ręce sprawiedliwości. — Książę Canino wsiadł w Barcelonie na okręt i odpłynął do Kadixu, zkąd uda się do Lizbony. Straży honorowej, którą mu ofiarował jeneralny kapitan Barcelony, nie przyjął książę.

— Depesza z **Madrytu** z dnia 29. lutego donosi. Rząd stara się usilnie usunąć nieporozumienie z Kortezami co do projektu finansowego pana Santa Cruz. — W Maladze panuje zupełny spokój. — Dziewięć osób uwięziono.

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 27. lutego: Niedobitki dawnej bandy zbójeckiej Marianna Hieros pojawiły się znowu w Pedrose del Principe. Cała nowa banda składa się z czterech ludzi, którzy uzbrojeni w szable i strzelby noszą strój gwardzistów narodowych. Gwardya cywilna z Astudillo i Quintana puściła się już w pogoń za nimi. — Zbiegłego kabacilę Boscha nie zdołano dotąd pochwycić. Obznajomiony dobrze z położeniem kraju ukrywa się zapewne między ludem, który mu sprzyja.

Depesza z **Madrytu** z 1. marca donosi: Wniosek pana Lafuente względem ustawy wyborczej utrzymał się w Kortezach 112 głosami przeciw 91. — Dnia 12. marca odchodzi z Kadyxu kuryer do Kolonii.

Anglia.

(Sprawa w parlamencie z 28. lutego.)

Na posiedzeniu izby wyższej dnia 28. lutego wniósł *Earl of Derby*, ażeby izba zamionowała osobny wydział do naradzenia się nad krokami, które przedsięwziąć potrzeba, by zreformować sądownictwo angielskie o ile to odnosi się do izby wyższej jako najwyższego sądu apelacyjnego. Lord Derby dowodzi, że izba odziedziczyła sądownicze swe funkcye od dawnej rady państwa, mniema jednak, że przywilej ten nie jest mimo swej starości tak ściśle z resztą obowiązków izby połączony, jak niektórzy dowodzić chcą. Tą razą potrzeba stanowczy uczynić wybór i albo zachować nietykalnym przywilej, albo poprawić sądownictwo. Lord Derby przenosi ostatnie i mniema, że tem tylko zaradzi się złemu, gdy izba przy wszystkich zwyczajnych sporach prawnych zasięgać będzie rady sędziów zwyczajnych, w innych zaś wypadkach rady wicekanclerzów i sędziów szkockich. Każda sprawa wytoczoną być powinna przed osobny wydział lordów rozumiejących prawo, a ci dopiero przedkładaliby ją izbie do potwierdzenia. *Lord Granville* popiera wniosek lorda Derby i dodaje, ażeby mianowany osobny wydział zbadał zarazem i wpływ, jaki wywrze podobna reforma na ogólny charakter izby. Wniosek lorda Derby utrzymał się wraz z poprawką lorda Granville, a izba przystąpiła niezwłocznie do mianowania członków wydziału. Wybór padł na lorda Granville, księcia Somerset, margrabiego Lansdowne, [illegible] Aberdeen, księcia Argyll, [illegible] hrabi Carnarvon, hrabi Grey, hrabi Brougham, lorda Abinger, lorda Elgin, lorda St. [illegible], lorda Glenelg.

Na posiedzeniu izby niższej zapowiedział *Sir de Lacy Evans* wotum nagany dla rządu, jeżeli prawda, że odrzucił dobrowolnie mu ofiarowane zaciągi w Kanadzie i przeniosł nadto nieprawne i bezowocne werbunki w Ameryce. W odpowiedzi panu Roebuck oświadczył *lord Palmerston*, że mianowany jest na dzień następny komitet subsidyów, tudzież że rząd nie dozwoli na przerwę toku spraw dla wniosku Roebucka. *Stanley* zapytuje, czy posiedzenia nowo mianowanej komisyi krymskiej będą publiczne i czy wolno będzie komisarzom słuchać przysięgi od świadków. *Lord Palmerston* odpowiada, że posiedzenia komisyi będą wprawdzie publiczne, lecz że wolno będzie także komisarzom toczyć narady swe tajnie, jeżeli tego wymagać będzie ważność lub tajemniczość sprawy. Lord Palmerston tuszy, że komisya nie nadużyje swej wolności i tylko w szczególnych razach zamknie drzwi posiedzeń. Co zaś do zaprzysięgania świadków, na to niema komisya żadnego upoważnienia. — Wniosek pana *Muntz*, ażeby mianowano osobny wydział do naradzenia się, czy potrzebna jest reforma pieniężnego systemu Anglii, odrzuciła izba 115 głosami przeciw 68. Bil względem pensyi urzędników przyjdzie wpoprzód pod obrady komitetu.

Francya.

(Zagajenie ciała prawodawczego. — Żałobne nabożeństwo po Cesarzu Mikołaju. — Ułaskawienie. — Rada ministeryalna. — Nowiny dworu. — Potoczne. — Powód blokady portów rosyjskich nadal.)

Paryż, 3. marca. Dziś po południu o pierwszej godzinie zagaił Cesarz sesyę na rok 1856. O pół do pierwszej zgromadzeni byli członkowie Senatu i Ciała prawodawczego w sali marszałków, gdzie się odbyła ceremonia. Równocześnie przybyli członkowie rady stanu, Ciało dyplomatyczne i inne na uroczystość zaproszone osoby, między któremi wiele dam w świetnych strojach. Naprzeciwko tronu zajął miejsce Senat i Ciało prawodawcze. Po lewej ręce była rada stanu, po prawej Ciało dyplomatyczne. Z uderzeniem pierwszej godziny oznajmił pierwszy szambelan Dworu książę Bassano przybycie Cesarza. Za Cesarzem weszli do sali książęta Hieronim i Napoleon, członkowie familii cesarskiej, ministrowie i cały Dwór wojskowy. Cesarz zajął miejsce na tronie. Miejsce Cesarzowej zostało próżne. Książę Hieronim zasiadł po prawej, książę Napoleon po lewej ręce Cesarza, poczem pierwszy szambelan zawołał donośnym głosem: „Proszę usiąść Mości Panowie!" Przy wejściu do sali powitano Cesarza hucznemi okrzykami. Jego Cesarska Mość miał potem znaną już mowę, poczem minister stanu Fould oświadczył, że sesya na rok 1856 otwarta. Mowę Cesarza witano okrzykiem: „Vive l'Empereur!" Nowi członkowie Senatu i Ciała prawodawczego skła-

dali potem przysięgę. Między nowymi Senatorami byli jenerałowie Bosquet i Canrobert. Gdy powołano marszałka Pelissier jako nowo mianowanego senatora, odpowiedziano: „Absent pour le service de l'Empereur." O pół do drugiej skończyła się ceremonia, a Cesarz udał się z powrotem do swych apartamentów. Przy rozpoczęciu i przy końcu ceremonii dano z dział Inwalidów po 101 wystrzałów. Mowę cesarską posłano dziś rano o dziewiątej godzinie do drukarni państwa. O jedenastej otrzymał Cesarz pierwszy odcisk, i poczynił jeszcze niektóre zmiany w mowie. O drugiej godzinie rozdano pierwsze egzemplarzy między członków zgromadzenia. — Podczas ceremonii w Tuileryach uważano, że jenerał Canrobert podał rękę hrabiemu Orłowowi i serdecznie ją uścisnął. — Rozwiązania Cesarzowej spodziewają się najdalej do 14. marca. Guwernantką dziecięcia cesarskiego ma być wdowa po admirale Bruat.

— Na nabożeństwie żałobnem za duszę Cesarza Mikołaja dnia 1. b. m. miała znajdować się także księżna Matylda. — Pan Hugelmann, który wydalony do Afryki za rozruchy czerwcowe w roku 1848 zbiegł był do Madrytu i redagował potąd *Journal de Madrid*, otrzymał pozwolenie powrotu do Francyi. — Według *Monitora algierskiego* był tegoroczny zbiór bawełny w Algierze bardzo pomyślny. Zachęci to nie mało mieszkańców do dalszej uprawy tej ważnej gałęzi przemysłowości krajowej. — Do sali obradowej kongresu niewolno wchodzić w czasach posiedzenia ani woźnemu ani żadnemu urzędnikowi, choćby nawet i z depeszą do którego kolwiek z pełnomocników. Tylko wtedy, gdy potrzeba dawniejszego jakiego aktu do przejźrzenia dzwoni pan Benedetti a urzędnik z wstygą honorową przynosi zaraz żądane dokumenta. — Wczoraj odbyła się wielka rada ministeryalna w Tuileryach, potem była recepcya u dworu. Posłowie tureccy byli wczoraj na obiedzie w Tuileryach. Przedwczoraj w wieczór byli wszyscy pełnomocnicy kongresu u prefekta Sekwany.

— Dziennik *Pays* wyświeca właściwy powód blokady nadal portów rosyjskich w następujący sposób. Jeżeli w rozejm uchwalony na pierwszem posiedzeniu kongresu nie zawarto oraz i blokady morskiej, to temu przyczyna, że pierwszym warunkiem każdego rozejmu jest równowaga korzyści dla obu wojujących stron. Lecz zniesienie blokady dozwoliłoby Rosyi wywozić na targi zagraniczne cały swój zapas płodów surowych tudzież zaopatrywać się we wszelkie potrzebne przybory wojenne jak n. p. w sól, saletrę, węgle, siarkę i broń; zaś państwom sprzymierzonym nie przyniosłoby w niczem najmniejszej korzyści. Nie można więc poczytywać zatrzymanie blokady za krok nieprzychylny pokojowi, lecz za rzecz tak słuszną, że i sama Rosya nie może się uskarżać.

Belgia.

([illegible] żywności. — Wybuch w kopalniach węgla.)

Bruksela, 1. marca. Dnia wczorajszego przyjęła Izba reprezentantów 44 głosami przeciw 2 projekt rządowy względem zakazu fałszowania żywności wystawionej na przedaż. Według doniesień dziennika *Journal de Liége* wydarzył się w kopalni węgla w Marihaye nieszczęśliwy wypadek wybuchu gazowego, przyczem 25 do 28 robotników straciło życie, a 10ciu innych odniosło skaleczenia. Nieszczęścia tego przyczyną stał się jeden z zabitych przy tym wypadku robotników, który wbrew otrzymanemu zleceniu chciał prochem wysadzić kawał skały, i tym sposobem pracy sobie ulżyć.

Holandya.

(Dziennik w języku Malajów.)

Amsterdam, 21go lutego. Ludność malajska Indyi holenderskiej dostanie temi czasy organ w języku narodowym. W Rotterdamie założony będzie obecnie dziennik pod nazwą *Bintang Octara* (Gwiazda północna). Nakładca jest pan Nijgh, redaktorem zaś profesor uniwersytetu dr. P. P. Roorda van Eijsinga znany zaszczytnie z autorstwa malajskiego słownika i wielu innych dzieł filologicznych i historycznych.

Szwajcarya.

(Zwołanie zgromadzenia demokratycznego.)

Berna, 29. lutego. Rywalizacya rozmaitych linii kolei żelaznej podzieliła zgodne niegdyś stronnictwa republikanów neuenburskich na dwa przeciwne i wielce zawistne sobie obozy. Ażeby więc pojednać zwaśnionych, zażegnać wypływające z podobnej niezgody niebezpieczeństwa i wpłynąć pomyślnie na zbliżające się wybory postanowiły kluby demokratyczne zwołać ogólne zgromadzenie ludu w ósmą rocznicę niepodległości Neuenburga, to jest w d. 1. marca. Najwięcej starań i zabiegów łożą około tego mieszkańcy podgórza neuenburskiego, gdzie jak wiemy jest główna stolica wyrobów zegarmistrzowskich.

Włochy.

(Dekreta królewskie. — Połączenie kolei włoskich z francuskiemi. — Legia włosko-angielska. — Uprawa ryżu ograniczona. — Hr. Mammiani deputowanym.)

Gazz. Piemontese z 29. z. m. zawiera dwa dekreta: jednym Król sankcyonuje uchwałę izb spłacić z zasiłków państwa na skarb królewski posag wniesiony przez spoczywającą w Bogu Jej Mość Królowę Maryę Adelaidę, drugim zatwierdza czynny budżet na rok 1856.

— Izba druga toczyła na posiedzeniu 29. z. m. dyskusyę nad reformą podatku zarobkowego, a minister robót publicznych przedłożył wniosek do ustawy względem konwencyi z „towarzystwem Wiktora Emanuela" w zamiarze połączenia żelaznych kolei sabaudzkich z francuskiemi.

— O wypadkach, które przywiodły do dezercyi i aresztacyi wielu żołnierzy z oddziału angielsko-włoskiego legionu, stojącego w Nowarze, czytamy w *Courrier des Alpes:*

„W Turynie zawiadomiona jest cała publiczność o tych wypadkach, i każdy gani rząd, że tak długo pozwolił werbować ludzi, którzy po większej części są wywołani z kraju, albo też jawni Mazzyniści, których obecnie liczą 2—300 między Chirasso. Turynem i Nowarą, i którzy ciągle są podżegani prasą rewolucyjną i korespondencyami ogłaszającemi bliskie obalenie istniejącego stanu rzeczy.

— Poczytujemy to krajowi, a jeszcze bardziej parlamentowi za złe, że takie bezprawia w Piemoncie są cierpiane, że w jednem z najznakomitszych miast państwa, w mieście pogranicznem znajduje się uzbrojony korpus, który każdej chwili jest gotów do zaburzenia spokojności publicznej. A jednak rząd zna dokładnie ludzi, z jakich się ta legia składa, wić bardzo dobrze, czem oni są przejęci i na co dybią."

Ten sam przedmiot wywołał także w innym piemonckim dzienniku *Armonia* przedłuższy urtykuł, w którem między innemi mówi:

„Cóżbyśmy mogli odpowiedzieć Austryi, gdyby na kongresie paryskim zażądała gwarancyi przeciw postępowaniu swego sąsiada? Któżby mógł zarzucić jej niesłuszność, gdyby żądała, ażeby tej prasie nakazano milczenie, która codzień to powstanie, to krytobójstwo ogłasza? Cóżbyśmy powiedzieli, gdyby Francya i Austrya w tych wypadkach w Nowarze upatrywały potrzebę wzajemnego porozumienia się, gdyż mają tych samych nieprzyjaciół, a zgromadzeni w Piemoncie rewolucyoniści, grożą udać się tej samej chwili do Lombardyi, w której usłyszą o wybuchu rewolucyi w Paryżu?"

— Na mocy wydanego w Parmie rozporządzenia z 21. z. m. pozwolona jest uprawa ryżu tylko za osobną licencyą.

— Z **Turynu** donoszą pod dniem 27. lutego, że piąty wydział wyborczy miasta Genuy obrał hrabiego Mammiani byłego ministra rzymskiego w roku 1848 członkiem sardyńskiej izby deputowanych.

Dania.

(Uwolnienie ministrów zaskarzonych.)

Kopenhaga, 28go lutego. Trybunał państwa wydał dziś wyrok swój o godzinie 12½ w nocy, i uwolnił od oskarżenia wszystkich obwinionych. Koszta procesu ponosić ma kasa publiczna. Wyrok uzasadniono między innemi i tem, że prawowitość uchwały [illegible] nie ulega [illegible]żemu zarzutowi, że zaskarzenie o zbrodnię Stanu jest nie słuszne, że sądowi niepodobna wyrokować o przydatności uzbrojeń, i że §. 52go ustawy kardynalnej nie można zastować do wydatków na uzbrojenia. Przy wydaniu wyroku ostatecznego objawiła się więc ta sama sprzeczność zapatrywania się politycznego, jaka zachodziła od samego już rozpoczęcia procesu sądowego przy kwestyi o kompetencyi między ośmioma członkami trybunału najwyższego i tylu członkami „landthingu," którzy razem w liczbie szesnastu tworzyli trybunał sądowy.

Szwecya i Norwegia.

(Związki pograniczne z Rosyą utrudnione. — Ściślejsze stosunki z Anglią.)

Z **Hamburga** donoszą z 29. lutego do *Independance belge*, że wydany teraz ze strony rządu rosyjskiego powtórny zakaz wywozu z Finlandyi świeżej żywności odnosi się głównie do Szwecyi, zwłaszcza, że szwedzcy mieszkańcy u wybrzeży zatoki botnijskiej zwykli od czasów niepamiętnych zwozić znaczną część codziennej swej żywności z mniejszych miejsc portowych i z głębi Finlandyi. Również zakazano wywozu suchej jarzyny i zboża, a zakazu tego przestrzegają pograniczne straże rosyjskie jak najsurowiej. — Porozumienie między Anglią i Szwecyą coraz to lepsze i ściślejsze, i coraz też częściej przychodzą i odchodzą kuryery rządowi. Obopólna ta zgoda przebija się i na konferencyach w Kopenhadze w sprawie ceł na Zundzie. — O instrukcyach większej części pełnomocników nie ma w prawdzie potąd żadnych wiadomości urzędowych, to jednak nie tajno, że szwedzki pełnomocnik otrzymał zlecenie, by popierał zdanie i widoki Anglii i Francyi, jak dalece da się to pogodzić z interesami Szwecyi.

Rosya.

(Obieg monety brzęczącej zabezpieczony. — Siła milicyi państwa. — Nakaz przestrzegania praw osobistych.)

Petersburg, 23. lutego. Do wszystkich władz krajowych wydano reskrypt następujący:

Doszło to do najwyższej wiadomości, że w rozmaitych miejscach zaczynają brać *agio* od monety brzęczącej, i że coraz to mniej widać jej w obiegu, a szczególnie monety zdawkowej. Powziąwszy przeto przekonanie, że brak ten pochodzi po części także z przyczyny nierzetelnego postępowania niektórych kasyerów, poborców i dzierżawców, którzy otrzymują wpłaty monetą brzęczącą, lecz kwoty pieniężne odwożą w grubszych biletach kredytowych, raczył J. M. Cesarz rozkazać: 1) Postępowanie kasyerów i wszystkich innych poborców należy poddać najściślejszemu dozorowi i tego przestrzegać, aby odwozili do kasy kwoty przynależne w takiej samej monecie, jaką przy wypłacie otrzymali. W razie, gdyby ktokolwiek z nich ważył się wdawać w spekulacye pieniężne co do

agio, a przy tem użytkował z pieniędzy przy wpłacie otrzymanych, ma być pociągnięty do odpowiedzialności i według przepisów o lichwi karany. 2) Wszyscy kasyerowie i poborcy mają wyszczególniać w rejestrach osobnych, w jakiej właściwie monecie wpłaty otrzymali, a szczegół ten powinni w zakwitowaniu wyraźnie wymienić. 3) Wszyscy arendarze domów szynkownych i dzierżawcy innych monopoliów mają raty dzierżawne składać bez żadnego wyjątku w takiej monecie, jaką otrzymali. 4) Środki powyższe podać należy do wiadomości ministrów, szefów administracyjnych i gubernii szczególnych do ścisłego zachowania.

— W całym przeciągu teraźniejszej wojny utworzono 337 drużyn powszechnej milicyi państwa. Z tych przypada na gubernię witepską 3, włodzimirską 11, woroneżską 17, na Wołogdę 9, Wiatka 18, Kaługę 11, Kostrome 10, na Kursk 17, Mohilew 3, Moskwę 12, Niżgorod 11, Nowgorod 8, Ołonec 2, Orenburg 7, Orel 15, na Pense 11, Perm 16, Półtawę 9, Pskow 6. Ryazan 14, Samarę 12, na gubernię petersburską 5, saratowską 13, simbirską 11, smoleńską 11, tambowską 17, twerską 14, tulską 11, charkowską 14, czernigowską 9 i jarosławską 9. Największą liczbę postawiła gubernia Wiatka (18 drużyn czyli 19 tysięcy), najmniejszą gubernią ołonecka (2 drużyny czyli 2060 ludzi). Oprócz tego muszą dostawić gubernie połtawska, czernigowska i charkowska sześć pułków kozackich milicyi. Cała zaś milicya ma liczyć podług ukazów carskich 340.000 żołnierza, oprócz tej znowu milicyi, którą na obronę wybrzeży organizuje wielki książę Konstantyn. — Minister spraw wewnętrznych wydał okólnik do wszystkich władz rosyjskich, ażeby „przestrzegały gorliwie osobistych praw każdego z poddanych i każdej korporacyi albowiem polecił mu to Cesarz jak najusilniej.“

Grecya.

(Bandy zbojeckie znikają.)

Ateny, 22. lutego. Minister spraw wenętrznych zawiadamia prefektów okolnikiem z dnia 12. lutego, że ostatnie wyprawy na zbójców uwieńczyły się nad spodziw pomyślnym skutkiem. Banda Beluego herszta, który uprowadził niedawno całą rodzinę z Chalkis, nie mogła się zgodzić co do podziału otrzymanego okupu i rozdzieliła się na dwa mniejsze hufce. Jeden z nich udał się z Parnassu ku Salonic, drugi ścigany bez wytchnienia od wojsk rządowych przemknął się w pobliże Aten i zabiegł aż pod Marathon a nawet na sam Pentelikon. Lecz nie zdołał ujść pogoni wojska a spędzony w parów za Chalzasem musiał stoczyć walkę na zabój. W zaciętym boju, który rozpoczął się około północy poległo 9 zbójców, siedm odniosło smiertelne rany a czterech schwytano żywcem. Na drugi dzień w wieczór odstawiono skrępowanych jeńców na wozach do Aten. W stolicy bawiła pod ów czas cała ludność przed pałacem królewskim przysłuchując się muzyce wieczornej, gdy w tem drogą od Kephidy zbliżył się powolnym krokiem oddział wojska z jeńcami. Wszyscy powitali wojsko głośnemi okrzykami pochwały i podzięki i odprowadzali je aż do koszar. Z bandy zbójców, która liczyła 32 ludzi, nie pozostało teraz jak 16 ludzi i między tymi musi być kilku jeszcze ciężko rannych, gdyż znachodzono po drodze porzuconą broń i pokrwawione płaszcze. Spodziewać się więc, że i ta mała resztka ukorzy się wkrótce za naciskiem wojska. — Druga zaś banda zbojecka, która pomknęła ku Salonie, dopadła portu w Dobrenie i opanowała cztery barki, na których dostała się na morze i popłynęła ku Peloponezowi. Wojsko i licznie zebrana ludność z włości pobliskich nie zdołały przeszkodzić ucieczce, gdyż w pobliżu nie było nigdzie ani jednego okrętu.

Turcya.

(Hat-Humayum Sułtański. — Wiadomości bieżące. — Powstanie w Trypolidzie gaśnie.)

„*Journal de Constantinople*“ z 21. z. m. zawiera urzędowe tłumaczenie dekretu Hat-Humayum, który Rajów Porty stawia zupełnie na równi z poddanymi muzułmańskimi; później podamy w zupełności dokument ten, na którego wstępie rzeczony dziennik umieścił następujący artykuł:

„Dnia 18. lutego, mówi *Journal de Constantinople*, o trzeciej godzinie z południa, odbyła się w wysokiej Porcie wielka godna pamięci uroczystość; Hat-Humayum, który bez ograniczenia rozszerza Hatti-Szeryf z Gul-Hane i Tanzymat, ogłaszając dla wszystkich poddanych państwa, cywilną, religijną i polityczną równość, odczytany był w obecności wszystkich ministrów, członków rady państwa, i Tanzymatu, wysokich urzędników Jego ces. Mości, patryarchów, rabinów, chrześciańskich i innych korporacyi, w sali wielkiej rady, w której także byli zgromadzeni w wielkiej liczbie dragomani misyi zagranicznych.

W przedsieniu zapełnionem poddanymi wszelkiej narodowości, była rozstawiona kompania piechoty liniowej.

Wysoka Porta oświadczyła w tym Hat-Humayum, że Europejczykom przyznane jest w Turcyi prawo posiadłości gruntowej, i że rząd zajmie się reorganizacyą trybunałów, kodyfikacya ustaw państwa, zaprowadzeniem środków komunikacyjnych i założeniem banków, mających służyć do reformy monety i finansów w Turcyi, i nie zaniedba nic, co tylko może poprzeć bezpieczeństwo, pomyślność i dobry byt kraju.

Na to oświadczenie, które zdziwi Europę wielkością zasad, według których ma być rządzona Turcya, przyzna każdy, że mało jest krajów, w którychby największym interesom człowieka przyznano większą wolność i gwarancyę. Cały świat powinien sobie życzyć, ażeby rezultaty odpowiedziały wspaniałomyślnym i szlachetnym zamiarom Sułtana Jego Mości, ażeby nowa i solenna era, otwierająca się dla Turcyi, stała się źródłem pokoju, siły i wielkości.

Po odczytaniu Hat-Humayum, który przewyższyły wszelkie nadzieje i dla chrześciańskiej ludności Turcyi powinien być przedmiotem wiekopomnej wdzięczności, miłości i przywiązania ku Sułtanowi, odmówił Szeik-ul-Islam stosowne modlitwy, a Kajmakan Wielkiego Wezyra wyłuszczył istotną osnowę sułtańskiego postanowienia.

Ułożone w tureckim języku egzemplarze dekretu Hat-Humayum rozdano pomiędzy muzułmańskich, chrześciańskich i innych poddanych.“

— Osnowa dekretu wydanego dnia 21go lutego w **Konstantynopolu** zawiera między innemi także i następujące postanowienia: Europejczykom przysłużać ma prawo nabywania własności gruntowej; w używaniu praw cywilnych zaprowadzona będzie zupełna równość między muzułmanami i chrześcianami, a ci ostatni opłacać będą różne należytości i pełnić mają służbę wojskową; wolno im będzie jednak dawać za siebie zastępców. Zakazuje się wszelkich wyrażeń, któreby przypominały upośledzenie jednej rasy i poddanie jej pod władzę drugiej, i przestrzegać tego należy tak w publicznych rozporządzeniach, jak niemniej i w umowach prywatnych. Patryarchów wybierać się będzie dożywotnie; kler otrzyma płace stałe, a dobrami jego zarządzać ma rada złożona z jego współwiernych. Ustanowione będą mieszane trybunały sądowe. Utrzymana ma być wolność naukowa, lecz szkoły pozostawać będą pod nadzorem komisyi mieszanych. W liczbie innych reform wymieniają także prawo przyznane radom prowincyonalnym i gmin co do inicyatywy w popieraniu spraw ściągających się do robot publicznych, do utworzenia banków i regulacyi stosunków pieniężnych w kraju. Dekret Sułtana wydano w liczbie jednego miliona egzemplarzy, i rozesłano po całem państwie.

Z Marsylii telegrafują pod dniem 3. marca: Okręt „Borysthenes“ przybył z Konstantynopola z nowościami po dzień 25. lutego. Kupcy europejscy wyświecili posłom przyczynę stagnacyi handlu i prosili o spieszną reformę stosunków pieniężnych. — Koło Konstantynopola i koło Warny srożyły się gwałtowne burze. Znaczna liczba okrętów w Bosforze ucierpiała dotkliwie uszkodzenia, wiele zaś zatonęło zupełnie; również zawaliło się 17 minaretów. — W Samsum w Małej Azyi wyrządziły kilkakrotne trzęsienia ziemi wielkie zniszczenie. Mieszkańcy obozowali pod gołem niebem. — Ceny zboża pospadały znacznie. — Z Algieru wysłano dwie polnych bateryi do Krymu. — Wiadomości z Krymu sięgają po dzień 21. lutego. — Fort św. Pawła wysadzono już w powietrze, fort zaś kwarantany podminowano zupełnie. Anglicy sposobili się do jakiejś wyprawy. Mniemają, że do odpłynięcia do Trebizondy. — Omer Basza stoi ciągle w Redutkale. — Zamiar połączenia znacznych sił tureckich pod Trebizondą rozchwiał się na teraz. — Według listów z Eupatoryi z dnia 17. lutego cierpią bardzo żołnierze tureccy na szkorbut. — Nie prawdą jest, że 1500 Piemontanów wysłano do szpitalów carogrodzkich. W Jeni-Kale znajdowało się tylko 900 ranionych żołnierzy. — Jenerał Williams ma być wymieniany z niewoli za byłego komendanta Kinburnu jenerała Kochanowicza. — Jenerał Smith objął napowrót dowództwo nad Baszi-Bozukami. — W Warnie padał śnieg dnia 20. lutego. — Kozacy ottomańscy dopuścili się w Szumli zdrożności, które uśmierzono natychmiast.

Z Konstantynopola donoszą z 21go lutego: Dziennik *Presse d'Orient* ogłasza „hatti-szeryf“ wydany na korzyść chrześcian. Jenerał Sol powrócił z Kerczu do Kamieszy. W Kazaczu zbroją się i fortyfikują. Jenerał Campbell przybył do Bałakławy. Na dolinie bajdarskiej przyszło do utarczki. Do tutejszych lazaretów przywieziono 1500 żołnierzy sardyńskich.

Doniesienia z *Krymu* mniej ważne. Działa rosyjskie zabrane w Sebastopolu zwieziono okrętami do Kamieszy i do Bałakławy. Z Eupatoryi donoszą, że do miasta tego ściągają się potąd jeszcze mniejsze oddziały wojsk tureckich, zkąd odchodzą do Sizeboli, Warny i innych miejsc położonych u wybrzeży morza czarnego.

— Rząd otrzymał świeżo wiadomość z Trypolidy, że nowy gubernator uderzył nie dawno na powstańców i wyparł z zajmywanych dotąd stanowisk obronnych. Przewódzca powstania Ghuma musiał uciekać w głąb puszczy z stratą całej swej artyleryi. Zwycięstwo to wywarło zbawienny wpływ na ludność a kilku szejków, których uległość zachwiana była, oświadczyli się teraz za rządem.

Z teatru wojny.

Doniesienia z morza baltyckiego.

(Flota baltycka zawija do Kiel.)

Kiel, 1. marca. W porcie naszym już zupełnie puściły lody, a dziś rano pojawił się pierwszy okręt floty sprzymierzonej, fregata parowa „Imperieuse,“ która zarzuciła kotwicę naprzeciw łazienek. Jak słychać przybędzie jutro i pojutrze znaczny oddział baltyckiej floty sprzymierzonej i zarzuci kotwicę na czas dłuższy w porcie Kielskim. Według doniesień agencyi Havas, znajduje się na pokładzie fregaty „Imperieuse“ komandor Watson naczelny wódz przedniej straży flotyli.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Jenerał Wiliams niebezpiecznie chory.)

Times otrzymała następującą telegraficzną wiadomość z Konstantynopola z dnia 21. lutego: Według listów z Tyflisu zapadł je-

nerał Williams tak niebezpiecznie, że lekarze wszelką już stracili nadzieję.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Petersburg, 2. marca. Jenerał Lüders donosi z Krymu: Dnia 29. lutego zjechali się u *kamiennego mostu* pełnomocnicy obydwóch stron prowadzących wojnę. Na mocy uchwały konferencyi paryskiej *wstrzymano kroki nieprzyjacielskie.*

Paryż, 3. marca. Preliminarya pokoju są podpisane. Pełnomocnicy rosyjscy byli przy uroczystem otwarciu izb w uniformie.

Londyn, 4. marca. Na wczorajszem posiedzeniu izby oświadczył lord *Palmerston* w odpowiedzi na zapytanie p. *d'Israeli*, że na pierwszem posiedzeniu konferencyi paryskich uchwalono przyznać wiédeńskiemu protokołowi i artykułom przyjętym ze strony Rosyi moc przedugodnego traktatu pokoju, pełnomocnicy mają niezwłocznie przystąpić do rozbioru innych kwestyi.

„*Morning Post*" donosi, że kwestye względem Mikołajewa i względem wysp Alandzkich i sprawy kościoła greckiego niesą jeszcze załatwione.

5. marca. Dziś rano o piątej godzinie wybuchł podczas balu maskowego u pana Anderson pożar w teatrze Covent-garden. Cały gmach stoi w płomieniach; niema nadziei żeby go ocalono.

Kurs lwowski.

Dnia 8. marca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	48
Dukat cesarski	„ „	4	45	4	49
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	13	8	18
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	30	1	32
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	86	15	87	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	76	5	76	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	85	—	85	45

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 5. marca.				w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$84^{3}/_{4}$ $^{7}/_{8}$ 85	$84^{15}/_{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„	$85^{7}/_{8}$ 86 $86^{1}/_{8}$	86
edtto z r. 1851 serya B. . . .	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą . .	5%	„	—	—
Obligacye długu państwa	$4^{1}/_{2}$%	„	$73^{1}/_{2}$	$73^{1}/_{2}$
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą . .	4%	„	—	—
detto detto detto . . .	3%	„	—	—
detto detto	$2^{1}/_{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„	—	—
dette detto z r. 1839		„	—	—
detto detto z r. 1854		„	$111^{1}/_{2}$ $^{3}/_{4}$ 112	$111^{3}/_{4}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2^{1}/_{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . .	5%		—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		$76^{1}/_{2}$ 77 81	77
Akcye bankowe			1032 1045 1055	1048
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			480 $482^{1}/_{2}$	$481^{1}/_{4}$
Akcye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.			358 $362^{1}/_{2}$ 357	$359^{1}/_{2}$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. .			2880 $2862^{1}/_{2}$	2870
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr. . . .			—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.			302 306	305
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. . . .			684 683 679	681
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.			—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.			—	—
Renty Como			—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 5. marca.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$102^{1}/_{2}$ 102 $101^{3}/_{4}$ $^{7}/_{8}$ l.	$101^{7}/_{8}$	uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24^{1}/_{2}$ fl.	$101^{1}/_{2}$ $^{1}/_{4}$ 101 $101^{1}/_{4}$ l.	$101^{1}/_{4}$	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$75^{1}/_{4}$ 75 $74^{3}/_{4}$	75	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-8 7 6	10-$6^{1}/_{2}$	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	—	—	2 m.
Marsylia za 300 franków	—	—	2 m.
Paryż za 300 franków	$120^{1}/_{2}$ $^{1}/_{2}$ l.	$120^{1}/_{2}$	2 m.

	za sto	w przecięciu	
Bukareszt za 1 złoty Para	267	267 31	T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	T.S.
Cesarskie dukaty	$6^{3}/_{4}$ l.	—	Agio.
Dukaty al marco	—	. . . .	Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. marca.

Oblig. długu państwa 5% $84^{13}/_{16}$; $4^{1}/_{2}$ $73^{3}/_{8}$; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; $2^{1}/_{2}$% —. Losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1065. Akcye kolei półn. $2807^{1}/_{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 681. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 495 złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 102 3. m. Genua — l. 2. m Frankfurt $100^{1}/_{2}$ 2. m. Hamburg $74^{3}/_{8}$ 2. m. Liwurno — l. 2. m. Londyn 10—4. l. m. Medyolan $102^{5}/_{8}$ l. Marsylia — l. Paryż $119^{5}/_{8}$. Bukareszt 268. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 77. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 $110^{1}/_{8}$. Pożyczka narodowa 85. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $389^{1}/_{2}$. fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 349.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. marca.

Hr. Baworowski Włod., z Strussowa. — PP. Lewicki Józef, z Bonowa. Sozański Ant., z Tarnopola. — Malczewski Jul., z Skwarzawa. — Morawski Rom., z Medwedowiec. — Pięczykowski Józef, z Berczowa. — Sozański Jan, z Grabowiec. — Krzyżanowski Feliks, z Hupki.

Dnia 9. marca.

PP. Rosnowski Fran., ze Sokala. — Czermiński Lud., ze Zwirzyna. — Antoniewicz Ant., z Przemyśla. — Janiszewski Jul., z Waleniowa. — Müller Piotr, z Sokołówki. — Korczyński Michał, z Romanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. marca.

PP. Perker, c. k. major, do Dembicy. — Sochodolski, c. k. rotmistrz, do Przemyśla. — Antoniewicz Deodat, do Pawłoczek.

Dnia 9. marca.

Ks. Ghika Włod, do Czerniowiec. — Hr. Cettner Alb., do Podkamienia. — Hr. Badeni Aleks., do Glinian. — Hr. Sołtykoff Aleks., do Daubicy. — Hr. Cortr, c. k. pułkownik, do Przemyśla. — PP. Zukiewicz Konst., do Śniatyna. — Urbański Rudolf, do Dobroszina. — Bobczyński Jan, do Niewistki. — Sozański Celestyn, do Błażowa. — Dobrzański Stanisław, do Daszowa. — Pięczykowski Józef, do Medwedowa. — Szczepański, c. k. podporucznik, do Bartatowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 7. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'''				
6. god. zrana	325.81	- 15.4°	86.0	północny mier.	pogoda
2. god popoł.	326.65	— 9.0°	77.6	„ „	pochmurno
10.god. wiecz.	327.65	— 10 0°	92.1	„ sł.	pogoda

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „**Die Räuber.**"

Jutro: Na korzyść pani Wilhelminy *Hammermeister*: Opera niem.: „**Der Wildschütz,** czyli: **Die Stimme der Natur.**"

Dnia 8. marca 1856 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

43. 40. 76. 75. 56.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 22. marca i 5. kwietnia 1856 r.

KRONIKA.

— W Algieryi, a mianowicie w prowincyi konstantyńskiej w górach „Aures" żyje szczep szczególny. Zwie się „Szawia," i różni się tak pod względem fizycznym, jak i duchownym wielce od wszystkich innych szczepów. Miasto brunatnej lub żółtawej mają Szwawi cerę jasną, oczy niebieskie, blond włosy, są wzrostu słusznego i mówią językiem odmiennym od wszystkich pokoleń algierskich. Brak im też wszystkim dolnego miękisza u uszu. A że to wszystko znamieniem jest także i Kagotów w Pirenejach, którzy od Gotów pochodzą, przeto domyślają się, że Szwawi zaszli zapewne dawnemi czasy z Hiszpanii do Afryki.

— Środopoście, czyli tak zwany „Mi-Caréme" czwartek w Paryżu obchodzą mieszkańce tamtejsi zwykle z wielką świetnością i wesołością, niż sam nawet karnawał. Dzień ten przypadł tego roku 28. lutego, a na ulicach widziano niezmierną liczbę masek tak pieszo, jak też konno i w powozach. Szczególnie wielki natłok był na wybrzeżach Sekwany, na ulicy Rivoli i na bulwarach. Około 4tej godziny po południu trudno się było przepchać przez bulwary, przez place „Montmartre," „des Italiens," tudzież u bramy St. Denis i St. Martin. Tegoż wieczora było też w Paryżu 850 balów bardzo ożywionych, a zabawa trwała do świtu.

„Journal de Grandville" pisze: W tej chwili zajmują się jak najgorliwiej połowem ostryg u wybrzeży francuskich. Zamówiono już z różnych stron 76 milionów, lecz rybacy nie spodziewają się tego roku większego nad 60 milionów połowu.

— Francya liczy obecnie 37.148 gmin.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.